

Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun tasarısı ve İçişleri Komisyonu raporu ile Bütçe Komisyonu Başkanlığı tezkeresi (1/744)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 1598

6 . III . 1950

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunun 4 . III . 1950 tarihli toplantısında Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan Kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan

Ş. Günaltay

GEREKÇE

Memleket dâhilinde mesken buhranını önlemek ve vatandaşları elverişli şartlarla mesken sahibi yapabilmek maksadiyle Büyük Millet Meclisince kabul edilen 5218 ve 5228 sayılı kanunların tatbikatı sonunda birçok belediyelerimiz ve bilhassa büyük şehirlerimiz belde sâkinlerine ucuz badelle ve uzun vâde ile arsa teminine başlamış bulunmaktadır.

Ancak Belediye Kanunumuzun mesken inşaaı hakkındaki hükümleri belediyelerin ihtiyari vazifelerini belirten hükümler cümlesinden bulunduğu için belediyeler vatandaşlara, mesken inşaaı bakımından yardımcı ve destekleyici bir vazife görmek imkânından mahrum bulunmaktadır. Bu kanun tasarısı belediyelerimize bu alanda faaliyet gösterebilme imkânını verebilmek maksadiyle hazırlanmıştır. Bundan başka mesken buhranının en çok hissedildiği İstanbul şehri için de özel bir hüküm konulması zaruri görülmüştür.

Belediye Kanununun 110 neu maddesine iki fıkra eklenmesine dair olan 5116 sayılı Kanununun 1 neu maddesinin 19 neu fıkrası belediyelere ve bu arada İstanbul Belediyesine su, elektrik, mezbaha tesisleriyle harita ve imar plânı işlerini yapmak veya bu tesislerden mevcut olanları ıslah etmek veya genişletmek maksadiyle, 4109 sayılı Kanunda yazılı gelirlerin tahsiline karar verebilme yetkisini tanımaktadır. İstanbul Belediyesinin bugün bu gelir kaynaklarından elde etmiş olduğu 5 milyon lira tutarında bir para mevcut bulunmaktadır. Bu tasarı ile bu gelirin 4 milyon lirasının mesken inşaaı konusuna harcanabilmesi esası da yer almıştır.

İçişleri Komisyonu raporu

T. B. M. M.

İçişleri Komisyonu

Esas No. 1/744

Karar No. 45

22 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

Belediye Kanununa bâzi maddeler eklenmesi-ne dair kanun tasarısı, komisyonumuzun 17 . III. 1950 Cuma günü toplantısında İçişleri Bakanı Emin Erişirgil hazır olduğu halde incelendi:

1948 yılında çıkarılan 5218, 5228 sayılı kanunlarla, meskensiz vatandaşların yapacakları evler için arsa temini vazifesi belediyelere verilmiş bulunmaktadır. Belediyelerimizin vatandaşları mesken sahibi yapabilmek yolundaki vazifelerinin arsa tedarikine munhasır kalması halinde bina yapımını teşvik işlerinin istenildiği şekilde yürütülemeyeceğini göz önünde bulunduran Hükümetin; mesken inşa etme ve kiraya verme hususlarında Belediye Kanununun ihtiyari olarak vasıflandırıldığı belediye vazifelerinin belediye meclisleri kararıyla mecburi vazifeler arasına alınması konusunda bu tasarıyı teklif etmeyi uygun bulduğunu İçişleri Bakanı ifade etti. Bakanın bu izahlarından sonra:

1. Tasarının; lüzum ve ihtiyaç görüldüğü takdirde belediye meskenleri yapmak ve bu meskenleri belde sakinlerine kiraya vermek veya satmak işlerinin belediye meclisi kararıyla mecburi belediye vazifeleri arasına alınabileceğinden bahseden ek birinci maddesine, bu maksadı sağlamak üzere kurulmuş veya kurulacak ortaklıklara belediyelerin katılabileceği yolunda bir hüküm eklenmesi komisyonumuzca kabul olundu.

2. Belediye Kanununun 110 neu maddesine bâzi fıkralar eklenmesine dair olan 5116 sayılı kanundaki (19) numaralı fıkra ile; belediye'lerimizin su, elektrik tesislerinin yapım ve ıslahını sağlamak maksadiyle, asker ailelerinden muhtaç olanlara yardım hakkındaki 4109 sayılı Kanun-

da yazılı gelirlerin tahsiline belediye meclisleri yetkili kılınmıştı. Hükümet tasarısının ek üçüncü maddesinde, İstanbul Belediyesince bu gelir kaynaklarından elde edilmiş paranın dört milyon lirasının su ve elektrik işlerinden başkaca, mesken inşasına da tahsisi yolunda bu belediyeye yetki vermektedir. Komisyonumuz bu yetkinin bütün belediyelere tanınmasını ve bu itibarla maddenin «Belediye meclisleri, 5116 sayılı Kanunun 19 neu fıkrasında yazılı gelir kaynağı hasulatından; muhtaç asker ailelerinin yıllık ihtiyacı karşılandıktan sonra arta kalmış ve kalacak kısmın dörtte üçünü bu kanunda yazılı işlere tahsis etmeye yetkilidir» tarzında değiştirilmesini uygun görmüştür.

Havalesi gereğince Bütçe Komisyonuna tevdi edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunuldu.

İçişleri Komisyonu

Başkanı
Tekirdağ
C. Uygadın

Başkan V.
Çoruh
Muhalifim
A. Tüzün

Bu rapor Sözcüsü
Gümüşane
Ş. Sökmensüer

Kâtip
Balıkesir
Muhalifim
F. Tiritioğlu

Antalya
T. Sökmen

Bolu
Muhalifim
İ. Yalçın

Bursa
C. Öz

Çorum
S. Karafakıoğlu
Siird
L. Yavuz

Giresun
E. Dizdar

Konya
M. Ş. Altan
Yozgad
Muhalifim
S. İçöz

Bütçe Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/744
Karar No. 132

22 . III . 1950

Yüksek Başkanlığa

1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesi hakkında İçişleri Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 6 . III . 1950 tarihli ve 71/1598 sayılı tezkeresiyle Yüksek Meclise sunulan ve İçişleri Komisyonu raporiyle birlikte Komisyonumuza da havale edilmiş bulunan Kanun tasarısının İhtüzüğün 26 ncı maddesini ilgilendiren mevaddan olmaması itibariyle Komisyonumuzda görüşülmesine mahal olmadığı ona göre işlem yapılmasına müsaadelerini rica ederim.

Saygılarımla

Bütçe Komisyonu Başkan V.
Diyarbakır Milletvekili
İ. H. Tigrel

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun tasarısı

MADDE 1. — 1580 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir:

EK MADDE 1. — Belediye meclisleri lüzum ve ihtiyaç gördükleri takdirde Belediye meskenleri yapmak ve bu meskenleri belde sakinlerine kiraya vermek veya satmak işlerini mecburi belediye hizmetleri arasına koyabilirler.

Belediyeler bu maksadı sağlamak üzere bütçelerinde gerekli paraları ayırmak suretiyle döner sermaye tesisine yetkilidirler. Belediyeler, bu kanuna göre yapacağı işlerde Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine bağlı değildirlir.

EK MADDE 2. — Belediyelerce yaptırılacak evlerin tipleri, satış ve kira şartları ve kendilerine temlik yapılacak kimselerin vasıf ve teveih sıraları Belediye meclisince düzenlenecek bir yönetmelikle tesbit olunur.

Durumları 5218 sayılı Kanun hükümlerine uyan kimselere de bu kanun hükümleri dairesinde mesken sağlanabilir.

EK MADDE 3. — İstanbul Belediyesi 5116 sayılı Kanunun 19 ncü fıkrasında yazılı gelir

İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

1580 sayılı Belediye Kanununa bâzı maddeler eklenmesine dair Kanun

MADDE 1. — 1580 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir:

EK MADDE 1. — Belediye Meclisleri lüzum ve ihtiyaç gördükleri takdirde belediye meskenleri yapmak ve bu meskenleri belde sakinlerine kiraya vermek veya satmak işlerini mecburi belediye hizmetleri arasına koyabilirler.

Belediyeler bu maksadı sağlamak üzere bütçelerinde gerekli paraları ayırmak suretiyle döner sermaye tesisine ve kurulmuş veya kurulacak yapı ortaklıklarına katılmaya yetkilidirler.

Belediyeler bu kanuna göre yapacakları işlerde Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine bağlı değildirlir.

EK MADDE 2. — Hükümet tasarısının ek 2 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

EK MADDE 3. — Belediye meclisleri, 5116 sayılı Kanunun 19 ncü fıkrasında yazılı

Hü.

kaynağını ve bu gelir kaynağından elde etmiş olup halen mevcut bulunan paranın dört milyon lirasını bu kanunda yazılı işlere tahsis etmeye yetkilidir.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
Ş. Günaltay

Devlet Bakanı
C. S. Barlas

Millî Savunma Bakanı
H. Çakır

Dışişleri Bakanı
N. Sadak

Millî Eğitim Bakanı
T. Banguoğlu

Eko. ve Ticaret Bakanı
Vedat Dicleli

Gümrük ve Tekel Bakanı
Dr. F. Ş. Bürge

Ulaştırma Bakanı
Dr. Kemal Satır

İşletmeler Bakanı
Münir Birsel

Devlet Bakanı
Başbakan Yardımcısı
N. Erim

Adalet Bakanı
Fuad Sirmen

İçişleri Bakanı
E. Erişirgöl

Maliye Bakanı
İ. R. Aksal

Bayındırlık Bakanı
Ş. Adalan

Sa. ve So. Y. Bakanı
Dr. K. Bayizit

Tarım Bakanı

Çalışma Bakanı
Reşat Ş. Sirer

İçiş. K.

gelir kaynağı hasılâtından; muhtaç asker ailelerinin yıllık ihtiyacı karşılandıktan sonra arta kalmış ve kalacak kısmın dörtte üçünü bu kanunda yazılı işlere tahsis etmeye yetkilidirler.

MADDE 2. — (Hükümet tsarisının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — (Hükümet tasarısının) 3 neü maddesi aynen kabul edilmiştir.